



תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

מהם האתגרים וההזדמנויות במסגרת שבה נוער מדריך נוער?

1 שעות ו-5 דקות

יש הרבה יתרונות בעיקרון של נוער מדריך נוער, אך יש גם אתגרים וחשוב להכיר אותם בכדי להתמודד עימם

מתודה 1: שיתוף

20 דקות

מבקשים מהחניכים.ות לשתף זיכרון אחד ממדריך.ה שהיה לו.ה בעבר.

המדריך.ה שואל.ת את החניך.ה והקבוצה:

- למה את.ה זוכר.ת את הסיפור?
- מה מיוחד בהתנהלות המדריך.ה בסיטואציה?
- מה היתרון של היות המדריך.ה נער.ה בעצמו.ה ומה האתגר?
- מה מיוחד בהתנהלות המדריך.ה בסיטואציה?
- האם נקודת המבט שלכם.ן בהיבט הסתכלות על הדברים הייתה שונה?
- האם הייתם.ן מרגישים.ות אותו דבר אם אדם מבוגר היה מעביר לכם את הפעילות?
- מה בדרך העברה של המדריך.ה גרם לכם.ן לזכור דווקא את המקרה זה?

משתפים את המסך עם החניכים.ות וכותבים בנפרד את היתרונות והאתגרים.

הערות למדריך.ה: חשוב למצוא יתרונות ואתגרים בכל המצבים, גם אם קשה לחשוב אתגר או יתרון במצב מסוים.

מתודה 2: השראה

10 דקות | ...ת שבה נוער מדריך נוער - נספח 1

מחלקים את החניכים.ות לקבוצות קטנות בחדרים בזום, ושולחים לכל קבוצה מכתב (נספח). על הקבוצות לקרוא את המכתב, להגדיר את התנהלות המדריך.ה ולסווג אם היא יתרון בעיניהם.ן או אתגר.

נקודות חשובות להצלחת הפעילות: חשוב לראות בחסרונות אתגרים, ולהגדירם כך. חשובה ההבנה כי יש אמנם הרבה אתגרים בהדרכת נוער אבל הם שווים כל רגע

מתודה 3: שיתוף

10 דקות

נחזור למליאה ונבקש מהחניכים.ות לשתף מהשיח בקבוצות.

במקביל המדריך.ה יוסיף למה שכתב.ה במתודה הראשונה, בהתאם לאופי הדברים.

מתודה 4: משחק הדמייה

15 דקות

נחלק את החניכים.ות לארבע קבוצות ונערוך דיבייט (בית משפט):

- 2 קבוצות יעשו בעד ונגד על האם הנוער עצמו צריך להכשיר נוער אחר? (או שמא מבוגרים שזוהי עבודתם צריכים לעשות זאת)
- 2 קבוצות יעשו בעד ונגד על השאלה האם הנוער שמחנך צריך לקבל שכר על עבודתו? או שמא הדבר יהרוס את החינוך הטהור הקשר ביניהם ואת הסיבות של הנוער להשתתף בתנועה.



תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

הערות למדריך ה:

תחילה נחלק את החניכים ואת לחדרים בזום וניתן להם לחשוב על טיעונים.

חשוב לערוך עיבוד קצר לאחר העלאת הנימוקים של החניכים. חשוב לעודד את הדברים הטובים ועם זאת גם לתת מקום לאתגרים ולהציע עבורם פתרונות.

מתודה 5 : דיון בשאלה

10 דקות

נשאל את החניכים.ות:

- מהם המאפיינים של נוער המדריך נוער?
- מהם היתרונות ומהם האתגרים בסיטואציה זו?
- האם יש משהו שאתם חוששים.ות ממנו כנערים.ות שעתידיים.ות להדריך ילדים?
- האם הרצון לחנך הוא זה שמחזיק בני נוער בתנועות השונות?



תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

שכבת ט' – מסלול 1- מהם האתגרים וההזדמנויות במסגרת שבה נוער מדריך נוער? – נספח 1

מכתבים :

לערן המדריך!

היום אחרי שהעפת אותי מהפעולה, ישבתי וחשבתי כמה שהתפרעתי ושבסוף עוד יעיפו אותי לגמרי מהצופים. בגלל זה באתי לשבט בערב, כי רציתי לבקש ממך סליחה. נכון שעשיתי מלא דברים רעים! הרבצתי לדני, הפרעתי לך בפעולה וגם זרקתי עליך אבנים קטנות כשהקראת מהדף ואחרי זה נשבעתי שזה לא אני, אני מודה.

בדרך לשבט הערב חשבתי שאני באמת לא בסדר ומופרע אבל כשהגעתי לשבט אמרו לי שאתה כבר בפעולה בעצמך ואתה לא יכול לצאת. אז טיפסתי בכל זאת במדרגות והצצתי מהחלונות הקטנים כדי לראות אותך. והמדריך, תדע שאתה צבוע ושקרן. למה שאתה תבוא ותגיד לנו כל הזמן להיות בשקט ולא להפריע כשאתה בעצמך מפריע למדריכה שלך, כל הזמן! אתה מקשקש לנו כל הזמן על גיבוש הקבוצה והצופה אדיב ורע לכל צופה, אבל תסתכל איך שאתה מתנהג בפעולה שלך, בדיוק כמוני ואפילו יותר גרוע. אז אל תבוא לנו בפעולה ותגיד לנו איך להתנהג ואם אתה מאיים שאתה תעיף אותי מהצופים אז קודם כל תעוף אתה בעצמך.

אביחי.

מדריכים יקרים,

יש לי כמה דברים שנראה לי חשוב לומר, דברים שיכולים לעזור, לעודד ולקדם. אני בטוח שבתור מדריכים אתם משקיעים המון, ועושים עבודה טובה, ומתקדמים, אבל לא תמיד מספיק מבינים איזה אחריות זה להיות מדריך וכמה כוח יש לכם בידיים. בשביל לנסות להסביר לכם למה אני מתכוון אני אספר לכם סיפור.

אני מתנדב במוסד גמילה מסמים לנוער דתי. פגשתי שם בחור צעיר מאוד, בגיל תיכון, שסיפר לי את הסיפור שלו. סיפור שמזכיר את הסיפור של כל החבריה שם; בחור שנדחה מהחברה ולא מצא עם מי לדבר, התנתק, התחבר לחבריה מהרחוב, הדרדר לסמים, ובסוף מצא את עצמו במוסד, כשכבר היה מאוחר מדי. אני הייתי תמים ושאלתי אותו: תגיד לי, לבני עקיבא לא הלכת, לא מצאת שם חברים? אז הוא ענה לי: הייתי בא והיו לי שם חברה, אבל לא רציתי להיכנס לתפילה, אז המדריכים זרקו אותי מהסניף. בפעם הבאה שהגעתי לסניף זה כבר היה בשביל למכור סמים.



תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

אתם קולטים?! מדריך בגילכם, שזרק חניך כי הוא לא נכנס לתפילה, בלי לברר, בלי לבדוק, בלי לשאול מי זה ואם יש לו חברים ולמה הוא לא נכנס לתפילה! ככה פשוט! והפעם הבאה שהוא בא לסניף הייתה בשביל למכור סמים. זה כוח בידיים! זו אחריות. אתם לא יכולים להרשות לעצמכם להיות לא בוגרים כי אתם מתעסקים בעניינים של חיים ומוות. זה לא תמיד נראה ככה, כי עיקר העבודה זה בלגן והתמודדות, אבל בשורה התחתונה זה ככה. זו אחריות שמחייבת אתכם, מחייבת לחשוב, לראות לאן אפשר להתקדם, להקשיב לחניכים, לבדוק מה הבעיות שלהם, מאיזה רקע הם באים, מה מדבר אליהם ואיך אפשר לעשות אותם אנשים טובים יותר.

מדריך אמתי לא יושב בחדר מדריכים כשבחוץ אחרים עובדים, הוא עוזר כי הוא מבין שיש לו תפקיד. מדריך אמתי לא מוותר על פעולה או שיחה עם חניך בשביל שטויות של עצמו. תצדיקו את עצמכם בתור מדריכים. נבחרתם. אתם לא חלק מהחבריה, אתם שם בשביל החבריה. בשביל שאנחנו לא נצטרך לפגוש את החבריה האלה

אחר-כך במוסד גמילה מסמים, או ברחוב, או סתם זרוקים בלי שלאף אחד אכפת ואין להם שום מטרה. תנצלו את זה. תחיו את זה. תחשבו כל הזמן. תזכרו שאתם מעל, אתם כוח מוביל. אתם מדריכים. וזו אחריות.

אני יכול לומר בלי ספק שמי שמשקיע ומבין יצליח. השאלה כמה תבינו את זה וכמה תנסו. מכל הלב, בהרבה אמונה. בהצלחה.

שלכם, נדב, חברים מקשיבים

לקובי שלום רב!

ברצוני לשבח את המדריך איתי ולהביע את הערכתי הרבה אליו.

איתי ליווה את בננו הצעיר גיא בשנים שהיה בבית הספר היסודי ועבד אתו בתנועת הנוער. הגישה שלו כל-כך חמה ודואגת. גיא נהנה מכל רגע ורגע בתנועה. אבל הדבר הנפלא הוא שאיתי ממשיך ללוות את בננו גם בתקופתו בחטיבת הביניים. זו תקופה מבלבלת, מלאת תהפוכות ושאלות ואיתי משמש ככתובת לבוא אליה ולהתייעץ. ככל שאנחנו ההורים, נתמודך ונעזור, לאיתי יש מקום מיוחד בליבו של גיא. הוא מוכן בכל רגע לשבת איתו עד השעות הקטנות של הלילה, לתמודך, ליעץ, לעודד, לעזור בכל דבר. אני רוצה שתדע שהתברכתם באדם הכי מתאים שיכול להיות מדריך!

בברכה,

חגית



תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

שמוס רב,

אני טייל ותיק בארצנו. לפני מספר שבועות טיילתי להנאתי בשמורת הר מירון, כשלפתע נתגלה לעיני מראה מוזר וייחודי. באמצע השמורה, בתוך מראות טבע ירוקים וחומים, הבחנתי בשלל צבעים מוזרים: ורודים, כחולים, אדומים, צהובים וסגולים. הרהרתי לעצמי וחשבתי שהנה אני נחשף לתופעת טבע חדשנית ומרגשת, אך משהתקרבתי ראיתי כי מדובר בקבוצת מטיילים של תנועת הצופים. הסתקרנתי לשמע שירתם וקולותיהם הרמים, אך כשנעמדתי לידם גיליתי לתדהמתי, שאני לא מצליח לזהות אף שיר. הם שרו בצעקות על אימפריות ושמות שונים, שלא נראו לי כקשורים למקום. על בגדיהם התנוססו מדבקות, על ראשיהם כובעים ססגוניים ואנטנות מוזרות ועוד סממנים נוספים, שהחלטתי שעלי לחקור לעומק.

בניישוטי, החלטתי לעקוב אחריהם (מה שהתגלה כפשוט למדי, כל שהיה עלי לעשות הוא להתחקות אחר שקיות הבמבה והביסלי שנשארו בשטח...)

הלכתי אחריהם קברת דרך, עד שהמדריך החליט לעצור את הקבוצה ולהעמידה במעגל סביבו. נהדר! חשבתי לעצמי, הלא זוהי נקודת תצפית מצוינת, ממנה ניתן להשקיף אל הכפר בית גיאן, המשתרע על פני שטח של 3,500 דונם. הוא בוודאי יספר להם על תושביו הדרוזים, עברם על ההר ועל הסכסוך הקשה אליו נקלעו מול גופי שמירת הטבע סביב עיבוד האדמה. הוא בוודאי גם יציין כי הר מירון המתנוסס לגובה של 1,200 מ' מהווה את פרשת המים בגליל העליון, שכן מורדותיו, כידוע, יורדים את נחל כזיב ונחל הדישון.

לתדהמתי הרבה, חילק המדריך את חניכיו לשתי קבוצות והכריז על "צוללות":

רוחי לא נשברה גם כשחלפו באדישות על פני תצפית על קיברו של רבי שמעון בר יוחאי, המהווה מוקד עלייה לרגל מידי שנה בל"ג בעומר, יום מותו של הצדיק, לו מייחסים את ספר "הזוהר".

המשכתי איתם בניישוטי גם כשהתעלמו מעקבותיהם של חזירי הבר, היעלים, העקרבים, שפני הסלע והחרדונים, מצמחי הבישול, מהאלה ומהאלון, הקיסוסית, הקטלב ועוד אוצרות טבע המעטרים את ההר בשלל צבעיהם וסיפוריהם.

בתום המסלול לא הצלחתי להתאפק והחלטתי להפנות מספר שאלות אל המדריך: מדוע טיילתם דווקא כאן? מהי המשמעות של הטיול בהר מירון עבורך? מה למדת מהטיול ומה העברת לחניכך? המדריך, שלא התלהב ממטר שאלותיי, הבטיח לי שהוא מכיר היטב את המסלול, שכן המדריך בטיול ההכנה היה נפלא ולימד אותם המון, אך בחירתו את המתודות ואת שיטות ההדרכה היתה מותאמת לצורכי קבוצתו ובהתאם לסטנדרט ההדרכה בתנועה.